

Factsheet Illegale handel privégegevens miljoenen Nederlanders

Onderwerp:	Illegale handel privégegevens miljoenen Nederlanders
Bron van artikel:	RTL Nieuws
Naam dossierhouder:	5.1.2e
Telefoonnummer dossierhouder:	5.1.2e
Samenvatting van onderwerp dat voorligt	RTL Nieuws heeft maandag bericht over illegale handel in persoonsgegevens van door de GGD geteste burgers. Deze persoonsgegevens zouden zijn bemachtigd door mensen die werken voor de GGD en worden verhandeld op het internet. Ze zijn vanuit CoronIT en HPzone verkregen. Volgens het artikel heeft de GGD aangifte gedaan bij de politie en is afgelopen weekend een aantal verdachten gearresteerd. De GGD heeft een voorlopige melding van een datalek bij de Autoriteit Persoonsgegevens gedaan.
De context van het onderwerp	CoronIT wordt door de GGD'en gebruikt om de testaanvragen en testuitslagen van burgers te registreren. HPzone en HPzone Light worden gebruikt door de GGD'en in het bron- en contactonderzoek. Vanwege de opschaling kunnen veel GGD-medewerkers kunnen bij gegevens in deze systemen. In december heeft VWS een risicoanalyse laten uitvoeren waar de nu genoemde datalekken als risico met grote kans en grote impact werden signaleerd. De in de risicoanalyse genoemde basisbeheermaatregelen zijn getroffen, in lijn met NEN7510.
Wat vinden wij van het bericht?	Er lijkt sprake van een ernstig misdrijf en misbruik van gegevens dient te worden bestraft. De bereidheid getest te worden mag hier niet onder lijden en VWS ondersteunt de GGD waar mogelijk.
Kernboodschap	Er lijkt sprake van een ernstig misdrijf. Iedereen moet erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens niet in de verkeerde handen vallen. Omdat hier waarschijnlijk sprak is van strafbare feiten, heeft de GGD aangifte gedaan bij de politie. De politie is een onderzoek gestart en dat heeft ook al geleid tot de arrestatie van enkele verdachten. De GGD treft aanvullende maatregelen. De GGD heeft me laten weten dat dit direct is opgepakt en dat zij stappen wil zetten om het vertrouwen te herstellen. VWS zal de GGD ondersteunen waar mogelijk.
Handelingsperspectief (wat kunnen we als VWS doen of toezeggen)	De GGD heeft aangifte gedaan bij de politie die deze zaak onderzoekt. Daarnaast heeft de GGD een voorlopige melding van een datalek gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens. VWS ondersteunt waar mogelijk. De GGD treft aanvullende maatregelen, zoals het nog intensiever monitoren van de log-gegevens.
Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)	Organisaties die persoons- en/of medische gegevens van burgers verwerken, zijn zelf verantwoordelijk voor afdoende beveiliging van deze gegevens en de AP ziet hier op toe.
Feiten&cijfers	Vooralsnog enkele verdachten gearresteerd. Het onderzoek loopt.
Overig (zoals heikele punten en pers)	Dit komt vlak na nieuws over een datalek door een commerciële testaanbieder. Dat burgers door datalekken getroffen kunnen worden, kan het vertrouwen van de burger ondermijnen en kan de testbereidheid verlagen. Dit nieuws komt nadat u in december de Kamer geïnformeerd heeft over een uitgevoerde risicoanalyse in de testketen. Ook is er een regiegroep ingesteld onder leiding van een voorzitter met zeer veel IT-ervaring. Deze regiegroep heeft een ketenbreed verbeterprogramma opgesteld. Tijdens deze risicoanalyse kwamen deze kwetsbaarheden ook al naar voren. De GGD heeft de noodzakelijke beheersmaatregelen direct getroffen. Het is denkbaar dat een dergelijk datalek nog vaker zal voorkomen.

--

Spreektekst:

1. Het is goed dat deze journalist dit heeft weten uit te zoeken en de GGD heeft getipt. Dit is het werk van kwaadwillende mensen. Het handelen in persoonsgegevens is een zeer ernstig misdrijf.
2. De GGD heeft juist gehandeld en naar aanleiding van deze tip heeft de GGD aangifte gedaan bij de politie en een voorlopige melding bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De politie heeft een onderzoek ingesteld dat heeft geleid tot twee aanhoudingen. Het onderzoek loopt door.
3. Alle mensen die voor de GGD werken hebben een opleiding genoten en dienen in bezit te zijn van een geldige Verklaring Omtrent Gedrag en tekenen een geheimhoudingsverklaring of zijn gebonden aan een gedragscode. De implicaties van de vertrouwelijkheid van het werk zijn ook continu onderwerp van trainingen en gesprekken. Sinds de start controleert de GGD op het gebruik van hun systemen.
4. In december hebben wij samen met de GGD een risicoanalyse laten uitvoeren en zijn er maatregelen getroffen om de beveiliging te verhogen. Zo voldoet het systeem aan de laatste norm voor informatiebeveiliging in de zorg (NEN 7510). Mensen die werken bij de GGD hebben alleen toegang tot persoonsgegevens wanneer dit noodzakelijk is. Bij verboden toegang volgt ontslag en indien nodig aangifte bij de politie.

5. Na deze tip zijn er extra maatregelen getroffen om de pakkans te vergroten. Er worden nu nog meer controles uitgevoerd. Misbruik van persoonsgegevens kan niet ongestraft blijven. Eind maart verwacht de GGD systemen te hebben geïmplementeerd die continu automatische controles uitvoeren.
6. Ik heb de GGD mijn hulp aangeboden en ik ben van plan hen te ondersteunen waar mogelijk. Ik steun de GGD om alles in zijn werk te zetten om te doen wat nodig is om herhaling te voorkomen en misbruik op te sporen.
7. Er zijn al externe partijen ingeschakeld en er loopt een strafrechtelijk onderzoek. Afhankelijk van wat er in het kader van dat onderzoek gemeld kan worden, zal ik uw Kamer verder informeren.